

Černovice do kapsy

*Jana
Dohnalová*

**Malý průvodce
nejen pro turisty
a důchodce**

ČERNOVICE

DO KAPSY

Malý průvodce nejen pro turisty
a důchodce

Jana Dohnalová

městský znak

Historie

Černovice (německy *Czernowitz*) jsou město v okrese Pelhřimov v kraji Vysočina. Žije zde přibližně 1700 obyvatel. Katastrální území stejnojmenné části se jmenuje *Černovice u Tábora* (toto jméno také nese místní železniční stanice). Leží na pomezí současného kraje Vysočina a kraje Jihočeského. Sousedním obcemi sídla jsou Těmice, Vlčeves, Lidmaň, Křeč, Mnich, Obrataň, Bohdalín a Hojovice. Městečko bylo založeno na důležité křižovatce cest pravděpodobně v 1. polovině 14. století. Patřilo k hradu Choustníku, jako součást rožmberského panství. Husitské vojsko ho několikrát zpustošilo a roku 1597 koupila Černovice Magdalena Malovcová z Lisova, poté je připojila ke Kamenici nad Lipou. Samostatné černovické panství pak vytvořil roku 1641 Martin Jindřich Paradis z Eschaide. Z dalších majitelů byli pro město významní Kinští ze Vchynic, Šternberkové (kteří Černovice dočasně připojili k panství Žirovnice) a Schönburgové. Během své existence byly Černovice mnohokrát postiženy požáry - jen v období 1611–1857 shořelo při velkých požárech nejméně 350 domů.

Poprvé zmiňovány jako město jsou Černovice již roku 1586. Oficiální status města získaly v roce 1991.

Už ve druhé polovině 14. století bývaly Černovice důležitým správním centrem místního významu. Přítomnost obecního rychtáře je doložena už kolem roku 1380, konšelé a purkmistr pak v roce 1566. Mezi jinými výsadami bylo Petrem Vokem z Rožmberka 22. července 1596 Černovicím také uděleno právo soudit a vykonávat rozsudky smrti:

„...aby práva městského ve všelijakých soudních rozepřích, které by tu na témž právě zažily, užívat i svobodu měli a mohli a aby směli podle procesu práv městských a povinností konšelských přeslejšchati, souditi a ortele nebo vejповědi spravedlivé vynášeti a činiti.“

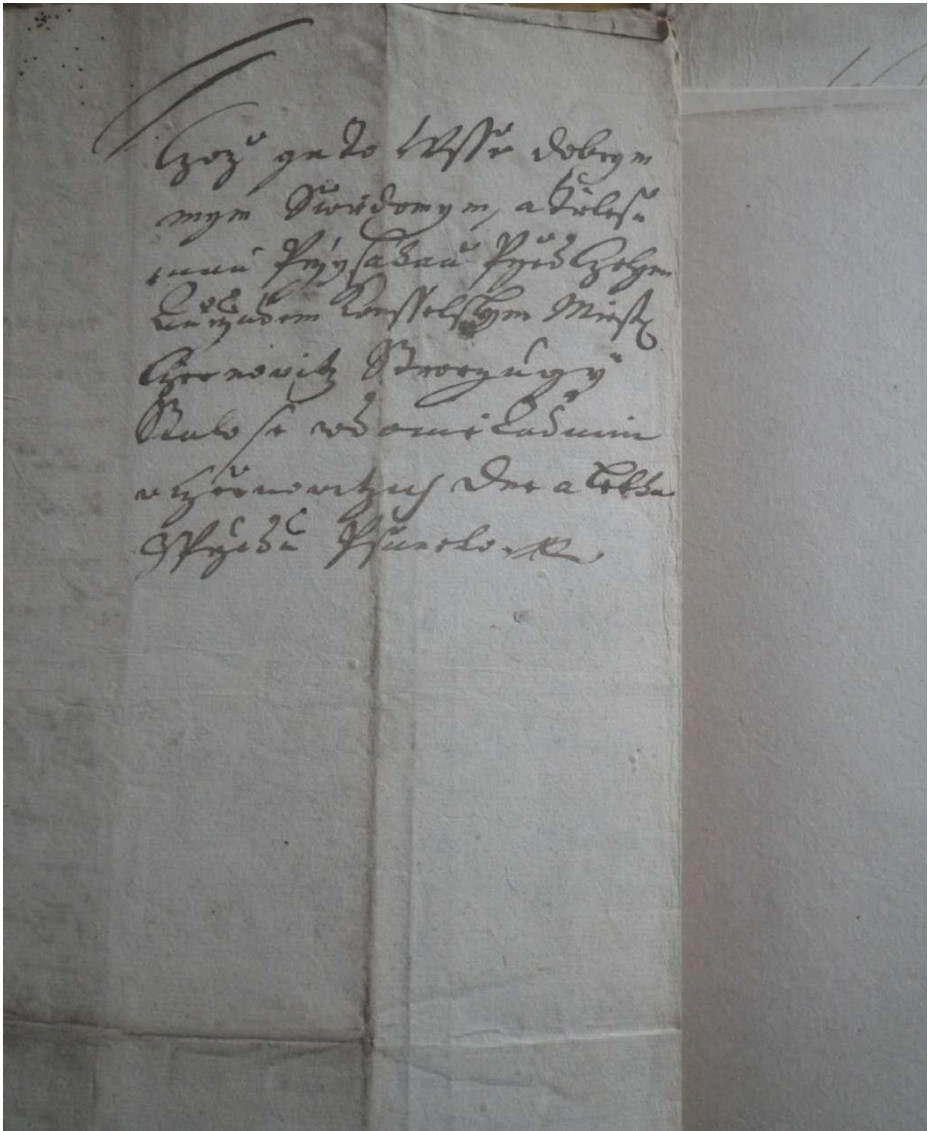
Odvolací instancí se pro černovický hrdelní soud stala vrchnost v Českém Krumlově. V černovickém městském archivu je dodnes dochována kriminální agenda z let 1650 - 1750 s protokoly

o výsleších, i rozsudky apelačního soudu. Při revizi hrdelního soudnictví počátkem 18. století Černovičtí argumentovali jednak starobylostí svého práva, sahajícího do doby před husitskými válkami, a stejně tak popsali několik konkrétních hrdelních případů z poslední doby:

V roce 1657 byl na místním popravišti lámán kolem shora dolů vrah Matěj Kovář a jeho zkrvavené tělo pak bylo táborským katem vyzdvíženo na kůlu do výše.

V roce 1697 byl černovickým soudem odsouzen jistý Pavel Kužel za vraždu Jiřího Kratochvíla a s podivem „pouze“ na práce v okovech.

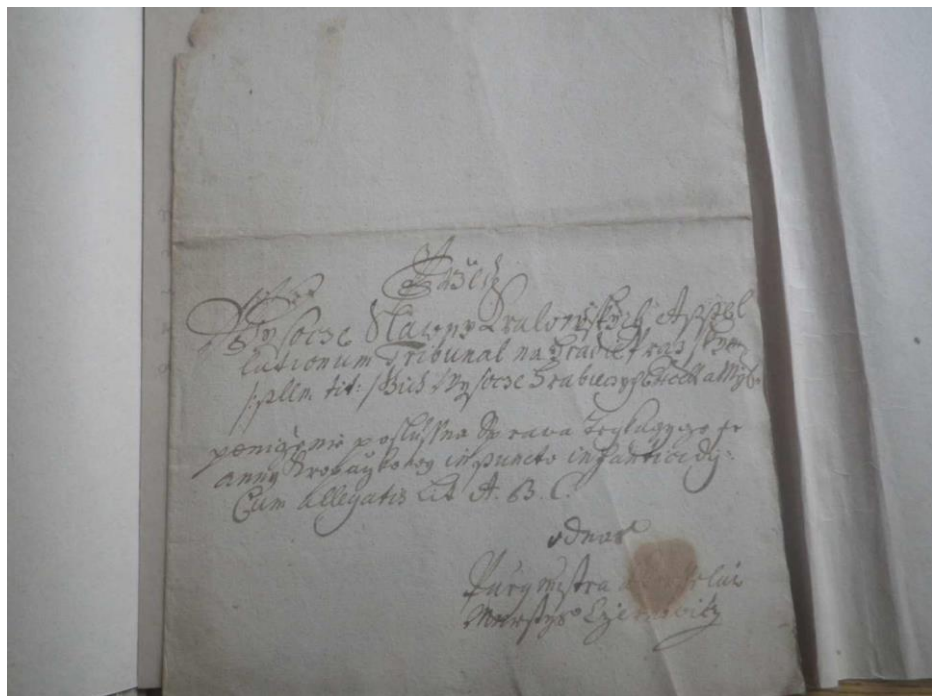
V roce 1700 kat sřal Helenu Kubelkovou pro zahubení plodu, který měla se svým souložníkem, nějakým Adamem Čekalem. Její tělo pak bylo nedaleko šibenice zahrabáno a srdce probito kulem, zatímco Čekala odsoudili ke čtvrt roku veřejných prací.

Zápis apelačního soudu ze 13. 6. 1747. Městská rada žádá apelační soud o radu, jak postupovat proti Anně Kropáčkové, obviněné ze zabití nemanželského dítěte.

prorayswah: niny, noo s d m i l e p u n e b r a s k o m
N i n y o n g m , i p a b e y n a s t o k e n y m e a s t i s o
K o p e s o w a h i n o d i e l i c h y o l n i o b l e d i t r a i n i y
S t r i n g e b u l l e m i n i l e k o m y o m i d u n t g o n d e
i n y o n a n e a s t e m y o b l e d i t o m i n i l e s p e c t u g s u r
n g i t a w a m

L i p u i s b y f o r s e S t a b l e t t e a l l i g h
j o n i n i e f i s t a t t y

Spolu se spisem z 27. května 1747 jedná se o výsledk Jiříka Kašpara obviněného z nesplnění slibu manželského.

Stejný trest jako Kubelková a Kropáčková podstoupila v roce 1711 Rozina Tománková za zabití nemanželského dítěte, přičemž jeho otec proseděl 6 týdnů ve vězení.

V Černovicích patrně soudy mužům stranily více než kdekoli jinde. Hrdelní soud IV. stupně byl zrušen v roce 1765 dekretem Marie Terezie. Černovická šibenice stávala na plochem návrší, na které dnes zasahuje severovýchod městské zástavby. Pomístně se vršku také říká „V Hati”. Původně se pro něj ovšem užívalo názvu Šibeniční vrch a toto pojmenování je zaznamenáno i v nejstarší černovické

pozemkové knize, vedené od roku 1576. Na mapě prvního vojenského mapování ze šedesátých let 18. století je na nejvyšším místě černě zakreslena dřevěná, jednoduchá šibenice o dvou sloupech, i se zavěšováním. Vrchol návrší je dnes oplocen a nachází se v areálu středního odborného učiliště. Východně od školních budov se nachází volné zatravněné prostranství a zčásti zavezená lomová jáma. Tato část pozemků tvoří temeno návrší a zde také patrně šibenice stála. Stopy po někdejším popravišti už zde ovšem nenajdeme. S největší pravděpodobností si město Černovice nikdy nedrželo svého kata a k popravám tak byli zváni popravčí mistři z Tábora, Pelhřimova či Soběslavi. Zachovalo se však několik jmen pohodných a biřiců, což svědčí o faktu, že v době dávno minulé měl popravčí kam hlavu složit, když byl městskou radou zván k vykonání rozsudků.

Pohled k šibeníku od východu, z cesty od židovského hřbitova